

Spil på børnenes kreativitet og nysgerrighed

Interview med Phillip Faber

af Erik Lyhne

Juni 2016

CV:

Phillip Faber (f. 1984) er uddannet komponist og dirigent fra Det Kgl. Danske Musikkonservatorium og Kungliga Musikhögskolan i Stockholm. De seneste værker tæller et Brorson-requiem til Ribe Domkirke, en børneopera og en symfoni til Philippine Philharmonic Orchestra. Phillip har tidligere dirigeret bl.a. Det Danske Drengekor, Landskoret og Värmlands Nations Kör og modtog i december 2014 Arne Hammelboes Mindelegat af Dansk Kapelmesterforening. Han har desuden været dommer i DR1's klassiske talentshow Vidunderbørn og vært i DRK's nye satsning Danmark synger julen ind. Har indspillet en lang række fodboldsange med DR PigeKoret.

Hvorfor arbejder du med musik i dag?

Min familie er ikke musikere, så jeg kom ret sent i gang med musikken, fordi jeg selv skulle finde vej til den. Derfor blev gymnasiet et vendepunkt for mig. Jeg startede på Aurehøj Gymnasium i Gentofte, hvor der var et godt musikliv. Her kunne min musikinteresse blomstre op. Jeg har dog altid været et kreativt barn og sunget, spillet klaver og lavet teater. Da jeg var lille, ville jeg være skuespiller ligesom alle mine kammerater. Men da jeg fandt ud af, at jeg kunne skrive musik, syntes jeg, at det var meget mere interessant og specielt.

Hvordan oplevede du musikken i din folkeskoletid?

Mens jeg gik i skole, sang jeg i Det Danske Drengekor og i Det Kgl. Musikkonservatoriums Børnekor. I skolen havde vi skiftende musiklærere, men jeg husker særlig én af dem, som var meget inspirerende. Hun spillede et stykke musik for os, som jeg syntes var fantastisk. Jeg kunne levende forstille mig billederne af toget, der kørte. Jeg lærte senere, at det var H.C. Lumbye's 'Jernbanegaloppen'. Hjemme i Hellerup gik jeg ned i en forretning og spurgte, om jeg kunne få denne sang. Han spurgte, hvad jeg ville have – noder eller indspilning? Og det vidste jeg ikke, for jeg havde slet ikke forstand på det. På den måde blev der vakt en stærk interesse for musik, men jeg havde ingen redskaber til at forfølge denne interesse på dette tidspunkt.

Hvilken betydning har musik for børn og unge?

Man kan udtrykke sit liv gennem sang, og eksempelvis koret kan udgøre et frirum, hvor man kan udtrykke sig – hvornår får man ellers lov til det? Man hører ofte, at den klassiske musik har trange kår. Jeg har dog flere gange oplevet, at når folk – også børn – bliver præsenteret for den, så bliver mange meget fascinerede. Jeg synes ikke, det står særlig slemt til med den klassiske musik. Jeg har for eksempel været ude at synge med et kor til en privat fødselsdagsfest, hvor vi skulle synge danske sommersange. Gæsterne havde aldrig været til en klassisk koncert før og gik helt bagover. Nogle af dem kom endda og sagde, at det var den smukkeste musik, de nogensinde havde hørt. Problemet med

klassisk musik er, at man skal opsøge det aktivt. Jeg synes, det er så stor en berigelse, at alle bør have mulighed for at stifte bekendtskab med den. Så er det selvfølgelig også helt okay efterfølgende at fravælge den, fordi alle jo ikke har samme smag for musik.

Derudover kan de danske sange også noget særligt – spørg et barn i Danmark i hvilket verdenshjørne solen står op, og det vil de vide på grund af "I Østen stiger solen op". Der er både sprogforståelse og vokabularium, som kommer ind i sproget på en helt særlig måde via den danske sang.

Hvad betyder det for børn og unge at synge i kor og være en del af det musikalske fællesskab?

Det fællesskab, der er i et kor, er noget ganske særligt, som kan være enormt stærkt og givende. Amatørkorlivet i Danmark er meget stort, og jeg tror, at det er en virkelig vigtig del af grundlaget for den professionelle del af musiklivet, at der findes et stærkt amatørmusikliv rundt omkring i hele landet.

Jeg mødte engang et mandskor i en lille landsby, langt ude på landet i Catalonien. Koret havde eksisteret siden 1800-tallet og under de krige, som historien havde bragt med sig. Koret fungerede som et forsikringsselskab. Når mændene blev sendt i krig, sørgede koret for at samle penge sammen og tage sig af enkerne. Det synes jeg, er et meget stærkt billede på det fællesskab, som musikken kan bringe.

For børn betyder koret også meget for disciplin, fokus, energi og indlæring. Når jeg ser Susanne Wendt (dirigent DR JuniorKoret) stå med 80 børn i alderen 8-12 år og arbejde i timevis, ene kvinde, bliver jeg enormt imponeret. Jeg tror, at en folkeskolelærer ville få sig et chok. Man kan naturligvis ikke sammenligne det med folkeskolen, fordi børnene i disse kor generelt er en privilegeret forsamling, der selv har valgt at gå til kor, men det er alligevel utroligt inspirerende.

Du siger, at musikfaget er godt for bl.a. indlæring – hvorfor tror du så ikke musikfaget har større status i vores uddannelsessystem?

Min teori er, at der er sket en specialisering og udkrystallisering i vores kultur i dag. I det gamle Grækenland og i renæssancen måtte man gerne besidde flere talenter. Pythagoras var både en dygtig musiker og et matematisk geni. Da Vinci var både videnskabsmand og kunstner. Dengang gik kunst og videnskab hånd i hånd. I dag er den generelle opfattelse, at hvis du både er kunstmaler, musiker og skuespiller, så må du være halvdårlig til det hele.

Inden for musikken er der også sket en opdeling. På Mozarts tid var det komponisten, der dirigerede – nu har vi skilt det at komponere og dirigere ad. Selv indenfor komposition er der forskellige undergenrer. Med denne specialisering har vi fået skilt videnskab og kultur fuldstændig ad, og det betyder, at kultur og kreative fag i dag kun er bløde værdier, som ingen kigger på kvaliteterne af. Jeg kan godt forstå, at man hellere vil vægte de fag i skolen, som er lette at måle på, men man skal ikke måle på musik, for det kan ikke måles og vejes. Men videnskaben og erhvervslivet på den ene side og kunsten og kulturen på den anden har så utrolig meget at lære af hinanden.

Du har fungeret som dommer i programmet "Vidunderbørn". Hvad tænker du om, at vores børn gennem sådanne talentprogrammer møder musik som en konkurrence- og udskillelsesproces?

Det er selvfølgelig ikke hensigtsmæssigt at vise børn, at hvis man er heldig, så kan man blive popstjerne på 14 dage. Det, som jeg syntes var positivt ved Vidunderbørn var, at man her lagde vægt på, at deltagerne havde øvet sig. De kom ikke bare ind fra gaden og blev forvandlet på to uger. Rune, som vandt, spiller så mange timer om dagen, at man ikke kan forestille sig det. Han løber hjem i frikvartererne for at øve sig, så han er ekstremt dedikeret omkring sin træning. Jeg var glad for at kunne sætte fokus på, at hvis du vil noget, så skal du virkelig øve dig, og at det kræver rigtig hårdt arbejde.

Du har for nyligt indspillet en række fodboldsange med DR PigeKoret. Kan du se en sammenhæng mellem det, der sker på fodboldbanen og den måde, børn udtrykker sig på?

Det kreative, herunder musikken, er en fuldstændig integreret del af os alle – vi har alle tegnet og været kreative som børn. Dét, at børn digter deres egne sange og synger, mens de leger, er på samme måde en grundlæggende del af os alle. Ligesom disse sange handler fodboldsange også om sang i sin urform. Danskerne synger generelt ikke ret meget, mest rundt om juletræet, i kirke, på højskoler og i fuldskab, så sangen eksisterer ganske få steder i sin urform, men det gør den i børneværelset. Selv folk, der ikke synes, de selv kan synge, synger godnatsange for deres børn. Det gør de, fordi sangen har en funktion, og der, hvor sange har en funktion, står de allerstærkest. Normalt er sang ikke noget, der er særlig maskulint i vores kultur, men når de hardcore fodboldfans skal spille med musklerne, hvad vælger de så at gøre? De synger. De kunne lige så godt råbe, trampe og smadre – men de vælger at synge. Sang som trøst, som viselul og på stadion – det er sang i sin urform.

Hvordan får vi den musik ind i vores hverdag og ind i vores liv igen?

For at kunne det skal vi ændre en kultur. At ændre en kultur er noget af det sværeste, der findes, fordi ændringerne skal komme indefra. Jeg tror grundlæggende på, at man skal fokusere på de steder, hvor sangen har en funktion. Derfra kan den blomstre.

I den nye folkeskolereform kan man lave specielle talentforløb i musik – hvad tænker du om det?

Jeg synes, det er positivt, hvis det bliver varetaget rigtigt. Jeg tror på, at man godt kan hæve et fællesskab ved at støtte dem, som har mest overskud og talent, hvis det foregår i de rette rammer. Normalt, når vi skal arbejde med en stor gruppe, fokuserer vi på laveste fællesnævner og hiver dem, der hænger lidt, op til gennemsnittet. Det skal vi også gøre, men jeg tror samtidig på, at vi ikke skal være så bange for at gøre forskel ved at bruge ordet elite – jeg tror rigtig meget på, at man kan løfte et kollektiv ved også at hjælpe de stærke til at hjælpe de andre.

Der er mange symfoniorkestre, der kommer ud på skoler og spiller koncerter. Hvad tror du, det betyder for børn, at de møder den professionelle musik i skolen?

Jeg tror, at ikke det har den store betydning. Jeg kan huske, at jeg i folkeskolen var inde at høre Tivolis symfoniorkester spille, og jeg syntes, det var det mest kedelige, jeg nogensinde havde oplevet. Det interessante opstår først, når vi får lov at være medskabende, at komme tæt på eller at blive en del af

fællesskabet. Når vi kan få lov at være kreative. Det er ikke nødvendigvis interessant blot at lytte til en koncert, for man mangler de nødvendige redskaber. Hvis man ikke har set moderne kunst før, synes man, det ligner noget, der er løgn. Hvis man aldrig har smagt en stærk ost før, smager det ikke ret godt. Jeg synes generelt, man skal sørge for, at de børn, der udsættes for denne kunst og kultur, har en reel mulighed for at forfølge det – det er nødt til at have et efterliv.

Den kreativitet med at tegne, male og synge spontant – det der handler om at skabe noget – det er det, jeg tror, man skal dyrke, så børnene bliver inkluderede.

Kan du fortælle om dine stjernestunder med musik?

Jeg er heldig, for jeg har mange stjernestunder i mit arbejde, hvor noget kan være meget udfordrende, men alligevel endelig lykkes.

Da jeg var 16 år, var jeg tæt på et symfoniorkester for første gang på mit gymnasium. Jeg var blevet spurgt, om jeg ville hjælpe til, selvom jeg ikke rigtig havde forstand på musik. Det viste sig, at jeg skulle spille triangel – og på den måde blev jeg en del af orkestret og en del af musikken. Samme aften gik jeg hjem og skrev mit første orkesterstykke nogensinde. Det gav jeg til dirigenten og spurgte, om skolens orkester ville opføre det. Han sagde ja, men at han syntes, jeg selv skulle dirigere det. Så det startede ligesom der.

Hvad er din drøm for den musik, børn skal møde i skolen i fremtiden?

Jeg synes, man skal spille på børns kreativitet og nysgerrighed i musikundervisningen. De skal eksponeres for musikken og have mulighed for at vælge forskellige interesser til og forfølge dem. Derudover ser jeg en meget stor værdi i den danske sangskat. At vi kan sidde ved siden af andre og synge om det samme – kærlighed, natur, Danmark – det har en kæmpe stor værdi. Det er med til at definere, både hvem jeg er, hvem du er, og hvem vi er.